

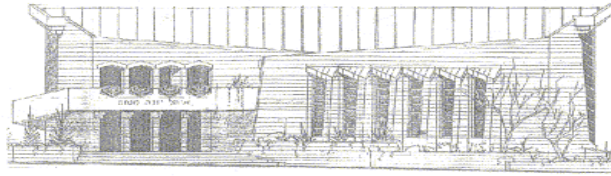
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה מאת הרב דוד ספקטור לפי וישב תשע"ב
לכב' בת המצוה אליענה אורה פבר

שבת שלום וברכת מזל טוב לבת המצוה אליענה אורה פבר ולהורים, למרק ולגיודי וכן להורים של מרק סבא סדני וסבתא רוז ולהורים של גיודי סבא טומי וסבתא הלן ולכל המשפחה. אליענה את הצברית של המשפחה וזכית להוליד בארץ ישראל, בירושלים. ומה המיוחד בארץ ישראל? הלא יעקב אבינו היה מוכן לכאורה ללכת אל ארץ שעיר, הרי אדום, מזרח לים המלח. וכך הבטיח יעקב לאחיו עשו בפרשה הקודמת (לג, יד): עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנֵי שְׁעִירָה. אבל בפועל יעקב לא מגיע לשם, אלא כפי שקראנו עכשיו בתורה: וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. האם זה רק מטעמי פיקוח נפש, שהוא מפחד לפגוש את עשו בהר שעיר? האם ארץ ישראל היא רק מקלט בטוח מאנטישמיות, משנאת ישראל והלכה למשה מסיני שעשו שונא ליעקב. לא כך דעת הנצי"ב מוולוז'ין בפירושו העמק דבר. הלא יעקב ועשו השלימו ביניהם, אז למה יעקב בחר להתיישב בארץ מגורי אביו, בארץ כנען ולא בשעיר, בארץ אדום? מבאר הנצי"ב (הרב נפתלי צבי יהודה ברלין): "מפני שהיה ארץ מגורי אביו ונתקדשה בתורה ובעבודה מכבר... ועוד טעם בשביל שהוא ארץ כנען ויש בזה מצות ישוב ארץ ישראל. גם היום ארץ ישראל נתקדשה בתורה ובעבודת ה' יותר מכל ארצות הגולה ומאז חורבן הבית וכל-שכן מאז השואה אין מקום שיש בו כל-כך הרבה תורה כמו בארץ ישראל. הארץ מלאה בשיבות, ישיבות תיכוניות, ישיבות הסדר ומכינות, אולפנות ומדרשות. נוסף לזה מי שגר כאן מקיים גם היום כמו יעקב אבינו מצות ישוב הארץ השקולה כנגד כל המצוות כולן. לכן זכותך אליענה כצברית של המשפחה גדולה מאד שמאז שנולדת את מקיימת מצות ישוב הארץ בתורה ובעבודה. ועכשיו בכניסתך לעולם המצוות, את יכולה לזכות בזה גם אחרים, כמו להטביל כלים של המשפחה, שרק מותר בגדולה ולא בקטנה וכן להדליק נר שבת בברכה ולהפריש חלה בברכה שזו עוגה ולחם טעים לרבים. בפרשת וישב מסופר על בן מיוחד, על יוסף. ולמה אהב יעקב אותו יותר מכל בניו? משיב על זה הנצי"ב: "משום מדת החסד ואהבת שלום שהיא מדתו של יעקב בהליכות עולם לו ובמדה זו היה יוסף מצוין מכל אחיו." וכן ברך אותו יעקב בסוף ימיו בפרשת ויחי (מט, כב-כד): בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף... וַיִּפְּאֵז זְרַעִי יִדְיוֹ מִיַּדִּי אֲבִיר יַעֲקֹב... ומפרש הנצי"ב: "הראה יופי ידיו להטיב להם בשפע עושר ומדה טובה. ופירוש וַיִּפְּאֵז, מלשון פז. ומפרש מאין בא ליוסף מדה זו בהפלגה כל-כך? מִיַּדִּי אֲבִיר יַעֲקֹב... מכוחו הגדול של יעקב שהיה אביר כוחו במדת השלום." וכך נראה גם בפרשתנו (לז, טז) כאשר יוסף הולך לדרוש את שלום אחיו ושואל איש תועה בשדה: אֵת אַחִי אֲנִי מְבַקֵּשׁ הֲגִידָה נָא לִי אֵיפֹה הֵם רָעִים. וכן יוסף במצרים אחרי שהוא מתגלה לאחיו הוא מפרנס אותם ואפילו אחרי מות יעקב אביו (נ, כא): וַעֲתָה אֶל תִּירְאוּ אֲנִי אֶכְלֶלְךָ אֶתְּכֶם וְאֶת טַפְּכֶם... ונשאלת השאלה אם יוסף אוהב במדת השלום, למה הוא מביא "דבתם רעה" (של בני בלהה ובני זלפה) לאביהם" יעקב? (לז, ב) ולמה כמשה למלך מצרים הוא כל-כך קשה לאחיו ומבקש מהם את בנימין?

נראה שכל זה מטעמי חינוך. יוסף מאד מודע לשנאת אחים שיש והוא מנסה לתקן את זה. בפעם הראשונה עם שנאת האחים של בני בלהה ובני זלפה כלפיו הוא לא מצליח. בפעם השנייה כאשר הוא מחופש למלך מצרי הוא מצליח. יהודה שמכר אותו בזמנו לישמעאלים (לז, כז), התחרט ועכשיו לוקח אחריות על אחיו בנימין, בבחינת כל ישראל ערבים זה לזה (מד, לב): כִּי עֲבַדְתָּ עָרַב אֶת הַנֶּעֱר. ואז (מה, א-ג): וְלֹא יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק... וַיֹּאמֶר... אֶל אָחִיו: אֲנִי יוֹסֵף! עֲכָשִׁי הִשְׁגִּי יוֹסֵף אֶת מִטְרְתּוֹ: שְׁלוֹם בֵּין הָאֲחִים! ואח אחד מרגיש אחריות, ערבות כלפיו אחיו השני. זה המקור לאכפתיות הישראלית גם היום. פעם היינו בכביש הבקעה והמכונית שבק חיים לכל חי. תוך כמה דקות ממש עצרו לידנו שלוש מכוניות אחד חרדי, אחד חילוני ואחד דתי שכולם רצו לעזור לנו. אליענה, אם זה נכון בכל גיל, זה נכון במיוחד בגיל 12 כאשר את נכנסת לעולם המצוות, אז אומרים חז"ל שכל ישראל ערבים זה בזה במצוות. בכל מצוה שתעשי את מקיימת אותה לא רק לעצמך אלא היא מאירה בבחינת נר מצוה גם לאחרים. ובפרט אצלך שמדת השלום והחסד היא חלק מהותי מאישיותך. הן בבית בפרט בטיפול המסור באחיך הקטן והן כלפי חברותיך בבית הספר ע"ש הרב עזריאל. שמך השני הוא אורה ע"ש חג האורים, חנוכה שמתחיל השבוע ביום שלישי בערב. ובארץ ישראל מדליקים אותה בפתח הבית או בחלון, כדי להאיר את רשות הרבים. וכן יש מצוה מיוחדת להדליק מנורה כל ערב בבית הכנסת. ולפי הגר"א (תרע"ז), מקור המנהג בתלמוד הירושלמי וזכר למנורה שהיה במקדש ועוד יש בזה משום פרסומא ניסא יותר מבבית פרטי ולפי הגר"א זה דומה לאמירת הלל בליל פסח בבית-הכנסת, שגם הוא משום פרסום ניסא, אז ניסא יציאת מצרים ובחנוכה ניסא נצחון המלחמה של מעטים מול רבים ונס פח השמן. אליענה את האורה את לא משאירה לעצמך אלא מבטא בחוג לדרמה וכבר היו לך שלוש הופעות. הנושא הזה קרוב ללבי ובימים אלו נמצא בדפוס ספרי שו"ת דרמה ובדור הזה מתקיים (מגילה ו). נבואת זכריה (ט) 'והיה כאלף ביהודה' - אלו תאטריות וקרקסיות שבאדום שעתידין שרי יהודה ללמד בהן תורה ברבים. "אליענה בשם הקהילה אמסור לך בסוף התפילה ספר ואברך אותך שהקב"ה ימלא את כל משאלות לבך לטובה ולברכה!